

ILG COMMISSIE AMSTEL, GOOI- EN VECHTSTREEK

Secretariaat: J Harmsen. Postbus 3007 2001 DA HAARLEM.
Doorkiesnummer 023 514 3065

ADVIES BETREFFENDE HAALBAARHEIDSONDERZOEK VAARRECREATIE 'S- GRAVELANDSE VAART EN KARNEMELKSLOOT

Bijlage: kostenoverzicht bij het advies

Uitgangspunten voor het advies:

De ILG commissie ondersteunt het proces rond het haalbaarheidsonderzoek omdat zij het belangrijk vindt dat in samenwerking met alle belanghebbenden een optimale oplossing wordt bereikt binnen de mogelijkheden en de randvoorwaarden die het fysieke milieu biedt. Dit is de basis voor het advies.

Het advies gaat tevens uit van provinciaal én waterschapsbeleid met ambities voor zowel vaarrecreatie als KRW en Natura 2000 doelstellingen. Het provinciaal coalitieakkoord geeft aan dat Noord-Holland een vooraanstaande watersport provincie wil blijven, met voldoende aandacht voor de economische kant van water. Ook de beleidsdoelen en maatregelen ter verbetering van de waterkwaliteit moeten worden voortgezet. Het Waterschap ziet recreatief medegebruik als belangrijke neventaak en wil – binnen haar kerntaak voor het watersysteem en de waterkwaliteit – daarvoor kansen onderzoeken en benutten. De gemeente Wijdemeren heeft vaarrecreatieprojecten opgenomen in haar visie document “De kern van Wijdemeren”.

De ILG commissie heeft kennis genomen van de samenvatting, het hoofdrapport en de bijlagen. Zij spreekt waardering uit voor de voortvarende wijze waarop de samenwerkende opdrachtgevers; te weten de provincie, het waterschap en de gemeente Wijdemeren een vervolg hebben gegeven aan het Wensbeeld Vaarrecreatie van de Watersportorganisaties.

De commissie heeft ook kennis genomen van de inbreng van belanghebbende partijen, waaronder de Watersportorganisaties, de klankbordgroep van bewoners langs de 's-Gravelandse vaart-Midden, de Vereniging Natuurmonumenten, de roeivereniging Naarden, de Stichting Fort Uitermeer, het Gewest en de andere gemeenten op wier grondgebied het project ligt. (Weesp, Hilversum en Naarden). Het beeld dat uit deze reacties naar voren komt is kritisch. Er zijn voorstanders voor een vervolg, die winst voor de economie en de leefomgeving zien. Zij pleiten voor vervolgonderzoek gericht op verdere uitvoering. Andere partijen vinden de kosten en de fysieke omstandigheden zodanig beperkend, dat verder onderzoek niet nodig en gewenst is. Een enkele reactie zoekt de nuance in kleinere gebruikerscategorieën.

Oordeel over het onderzoek

Het haalbaarheidsonderzoek geeft naar het oordeel van de commissie voor de eerste fase voldoende antwoord op de vraag naar de financiële kosten en baten. Ook is een uitvoerige inschatting gemaakt van de te verwachten effecten op waterkwaliteits- en natuur doelstellingen. Daarmee is de vraagstelling voor deze eerste fase beantwoord

Toch kent het onderzoek nog wel enkele zwakke punten:

- Het inzicht in de financiële kosten en baten is helder en verifieerbaar gepresenteerd met voor de kosten een nauwkeurigheidsmarge van 20 %. De kwalitatieve baten in de vorm van indirecte uitgaven en een bijdrage aan een goed leefklimaat waarin het prettig vertoeven, wonen en werken is, zijn veel moeilijker in beeld te brengen. Hierdoor zijn de baten als geheel conservatief geraamd.
- Uit het onderzoek rapport komt het dilemma tussen doelstelling voor vaarrecreatie en waterkwaliteit helder naar voren. Waterkwaliteits- en natuureffecten worden echter niet genuanceerd naar scenario. Het rapport lijkt vooral uit te gaan van scenario 3, het meest omvangrijk scenario, met een maximale diepgang van boten van 1.10 en een brughoogte van 1.80. Het dilemma spitst zich met name toe op de waterkwaliteit en de natuursituatie bij de verbinding Naardermeer – Ankeveense Plassen, waar deze de 's-Gravelandse Vaart Noord kruist.

ADVIES

Alles overwegend komt de ILG cie. tot het volgende advies:

1. Geen zinvol vervolg zonder financieringsbereidheid.

De commissie is zich bewust van de berekende en nog te berekenen kosten van het project die hoger uitvallen dan aanvankelijk geraamd.

- a. Een voornemen tot een vervolg is niet reëel zonder zicht op de investeringsbereidheid van de overheden die zich de zorg voor de kwaliteit van de leefomgeving en het economisch klimaat aantrekken. Er zijn ambities.
Als eerste stap betreft het de investeringsbereidheid in de maatregelen onder 3. De commissie merkt hierbij op dat er voor de overheid een bredere verantwoordelijkheid ligt dan alleen de financiële kosten / batenafweging. Zij adviseert betrokken partijen hierover zo spoedig mogelijk helderheid te geven; anders heeft een vervolg geen zin.
- b. Voor een verdeelsleutel van de kosten over de partijen zou tevens moeten worden bezien welk deel valt onder onderhoud en welk deel als investering moet worden aangemerkt.
- c. Bezie op basis van een "bescheiden" maatregelen pakket (zie 3) hoe de vaarrecreatie en leefomgeving zich nu gaan ontwikkelen. Maak van fasering in het project gebruik om vaarrecreatievoorzieningen stapsgewijs aan te passen aan nieuwe inzichten en ontwikkelingen.
- d. Het onderzoek laat zien dat partijen voor realisatie veel meer middelen moeten vrijmaken. De onderzoekstijd van de tweede fase moet ook benut worden voor nadere oriëntatie op de kansrijkheid van financieringsbronnen die in het rapport genoemd zijn. De commissie beveelt aan hierbij breed te kijken en ook mogelijkheden te bezien van toerisme en cultuurbesteding. De private sector zou hierin het voortouw kunnen nemen.

2. Zoek naar optimalisatie

- a. Stel nader onderzoek in naar wat nog wèl mogelijk is aan vaarrecreatie binnen de randvoorwaarden van het fysieke milieu in de Karnemelksloot en de 's-Gravelandse vaart Noord. Let daarbij ook op de verschillende gebruikerscategorieën die daarbij aan de orde zijn. De commissie schat in dat voor beide trajecten met maatwerk en creatief ontwerpen ook voor bepaalde vormen van vaarrecreatie plaats is. Voor waterschap en provincie kan zo'n vervolg onderzoek als pilot dienen voor vergelijkbare situaties waarin sprake is van strijdige ambities tussen vaarrecreatie en doelstellingen voor de fysieke omgeving.
- b. Onderzoek voor het gebied tevens de mogelijkheden en draagvlak voor compensatie van gevolgen voor natuur en waterkwaliteit bij overheden en partijen in het gebied.
- c. Breng daarvan kosten in beeld en probeer werk met werk te maken.

3. Breng haalbare onderdelen binnen bereik

De kosten om vaarwegen en infrastructuur aan te passen zijn veel omvangrijker dan aanvankelijk voorzien. Daarnaast zijn er problemen met de leefbaarheid rond de 's-Gravelandse Vaart Midden.

- a. Bezie voor de 's-Gravelandse Vaart - Midden in elk geval de mogelijkheid van eigen aanlegsteigers voor bewoners en de voorwaarden die dit stelt aan overig vaarrecreatieverkeer.
- b. Pak in elk geval aan:
 - de Noordersluis en de brug. Zowel de sluis als de brug zijn een belangrijk obstakel voor welke vorm van recreatievaart dan ook. (Kleinschalig zowel als voor grotere vaartuigen). Doe dit op basis van no regret beleid scenario 2. De meerkosten ervan zijn ten opzichte van scenario 1 beperkt. De financiële gevolgen van aanpak van de Noordersluis zijn overzienbaar en zowel inwoners van de gemeente Wijdmeren, Naarden als Weesp én watersporters kunnen van een betere doorgang profiteren. De aanpak van de Noordersluis kan tevens benut worden voor herstel van de monumentale waarden, waarmee de leefomgeving een beter aanzien krijgt.
 - Herstel de Uitermeerbrug en maak de sluis bij de brug zelfbedienbaar. Ook hiervan zijn de kosten overzienbaar en de gevolgen voor de omgeving beperkt. Ook hier valt er te behalen aan herstel van monumentale waarden.

- c. Daarnaast ziet de commissie mogelijkheden voor een quick win langs de Gooise Vaart door het verhogen van de twee laagste bruggen over de Gooise vaart tot 1.20 meter, eventueel aangevuld met de steiger in de haven van Hilversum. De kosten hiervan zijn relatief beperkt (totaal € 134.000,-).
- d. Koppel hieraan de mogelijkheid van ophoging van 1 brug in Naarden, tot nu toe buiten de optiek van het onderzoek). Hiermee is redelijk onbelemmerde, kleinschalige doorvaart naar de Naardertrekvaart verzekerd.

Met deze maatregelen is het netwerk voor kleinschalige vaarrecreatie (bootdiepte maximaal 60 cm) toegankelijk gemaakt.

4. Stapsgewijs aanpakken

Het proces moet ten minste uitzicht bieden op serieuze financiering. Als het financieringsvraagstuk positief wordt opgepakt moet in elk geval worden gekeken naar de combinatie van varen en natuur- en waterkwaliteit. De aanpak van waterinfra kan in een volgend stadium aan de orde komen.

Advies vervolgstappen

1. Peilen financieringsbereidheid van partijen	Voor de zomer (?)
2. Besluit over vervolg	Zo mogelijk voor de zomer
3 Nagaan mogelijkheden vaarrecreatie natuur KRW s' Vaart Noord- en Karnemelksloot (incl. werk met werk maken)	Na de zomer
4. Nader inzoomen op fysieke en leefmilieuaspecten (on)mogelijkheden én randvoorwaarden) , 's-Gravelandse Vaart Midden.	Na de zomer
5. Afhankelijk van de voorafgaande stappen: besluit tot al dan niet verdere concrete maatregelen aan waterinfra (Noordersluis, fort Uitermeer).	Voor 2013.

Omdat de provincie bij de aanvang van het onderzoek een reservering heeft gedaan voor 2 fasen is voor stap 3 en 4 in principe nog onderzoeksbudget van € 28.000,- beschikbaar.

BIJLAGE: KOSTENOVERZICHT BIJ HET ILG ADVIES (BRON RAPPORT WITTEVEEN EN BOS)

Maatregel	Kosten in €	
	Eenmalig	Beheer (extra; in NCW)
Uitermeerbrug repareren en sluis zelfbedienbaar maken (sc. 1)	318.000 *	9.000
Noordersluis en brug (sc. 2).	1.259.000	25.900
2 bruggen Gooise Vaart (sc. 1 met max. bootbreedte 1.90 m).	85.000	-
Verbeteren / herstellen aanlegsteigers (Hilversum (1) , Fort Uitermeer (1) Stadszigt (1) Noordersluis (2)	245.000 kosten per ligplaats geraamd op € 49.000,-	2.550
Totaal	1.907.000	37.450

* de hoogte van de draaibrug bij fort Uitermeer wordt geschat op 1,20 m.

PM' s

- kosten KRW / Natura 2000 mitigerende maatregelen. Hierbij uitgaan van de mogelijkheden van het gebied (dus niet alles compleet omschoffelen) en van werk met werk maken.
- ophoging 1 brug bij begin Naardertrekvaart (project en budget Binnendoorverbinding Vecht – Gooimeer!).
- kosten baggeren / beschoeiing: te herzien.

Beschikbaar bedrag (Groene Uitweg): € 1.160.000 (excl. € 28.000,-- al gereserveerd onderzoeksgeld)
Tekort /aan te vullen door partijen € 784.450,-- (incl. beheer)

Oorspronkelijke kostenraming op grond van Wensbeeld Vaarrecreatie van de Watersporters: € 1.700.000,-
Deze kosten betreffen maatregelen aan de 's-Gravelandse Vaart Midden en Noord.